

Kod tih mapa zahtjevajmo punim pravom da budu čisto izrađene i da se čovjeka ugodno dojmlju, imenito što se tiče izbora jačih i svetlijih boja, ali ne tražimo opet onog posla i troška, koji nije potrebit, jer nam te mape imaju služiti samo kao pomagalo kod uredjenja šuma, a ne imaju biti same po sebi možda kakovo umjetničko djelo.

Posebnu mapu o terenskim odnošajima sa urisanim isohypsama sastaviti ćemo samo tada, ako smo prigodom izmjera sastojina i položaj tla mjerili tako, da ćemo moći u mjerilu mape dovoljnom sjegurnošću i isohypse urisati; što se u ostalom kod svih brdskih šuma osobito preporuča. Gdje nam pako takova samostalna izmjera fali, biti će bolje da za izradbu mape o terenu upotriebimo fotografičke kopije vojničkih mapa, izrađene po vojno-zemljopisnu zavodu u mjerilu 1 : 25.000.

Nješto o razvitku lepka (*Loranthus europaeus*); imele biele (*viscum album*) i imele žute (*viscum exycedri*).

Od ovih triju vrsti imele, koje u naših predjelih nalazimo, poznato nam je, da lepak raste na hrašću i kestenu, dočim imela biela na jabuki, kruški, lipi, jasenu, bielom boru, a napokon imela žuta na borovici (*Juniperus oxycedri*) u hrvatskom Primorju sa crvenim plodom. Sve tri vrsti imela smatraju se dan danas kao biljke nametnice.

Nu da li su one sbilja prave nametnice kako se do sada o njima drži i da li se sbilja razplodjuju na onaj način, kako se misli, naime, da nekoje ptice, poimence bravenjaci, koji bobice imele rado zoblju, tobožnje sjeme tih bobica putem balege od jednog drveta na drugo prenašaju i tako imelu presadjuju, — o tom moram podvojiti. — U tu fabulu, koja iz jedne knjige u drugu prelazi niesam hćeo vjerovati, dok se napokon iztra-

živanjem niesam uvjerio, da nisu ptice uzrok, što imela na nekom drveću uspjeva, već da je to prirodno svojstvo nekih stabala, da na njima imela rasti i uspjevati može.

To svojstvo pako polazi ili usljed neke promiense u organizmu dotičnog stabla, ili je možda ovisno od stojbinskih odnošaja, o tom još niesmo na čistu; nu svakako je, da je imela neka vrst izroda, rasteći sama od sebe, kao što rastu lišaji, gljive, čašovka, nakazne kvrge i t. d. i koji u sebi nose bilo uzrok, bilo posljedicu kakove bolesti dotičnoga stabla.

Proti dosadanjem shvaćanju, da bi se imela razplodjivala kao na pr. druga bilina ili voćka t. j. opadanjem zrelih bobica na okolo nalazaće se dolnje grane, ili presadjuvanjem sjemena po bravenjacima putem ekskremenata, vojuju sliedeće činjenice. Proti prvomu načinu razplodjuvanja govori to, da je tobožnje sjeme imele obavito sa lepčastim sopoljem, a taj se sopolj, kad bobica dozrije i pade u pukotinu koje grane, tako osuši i okori da u toj kori nije moguće sjemenu razviti se, a još manje klicom u koru grane prodrti. Drugi način isto je tako dvojben i nevjerovatan; nevjerovatno je naime, da bi sjeme imele, koje barem dva sata u bravenjakovom želudcu ostane, u želudcu u kojemu vlada toplina od kojih 37° R. moglo unatoč tolikoj toplini sačuvati svoju klicavost. Napokon i ta okolnost, da ima mnogo čbunova imele, koji su izrasli izpod grane, nuka čovjeka na dvojbu, da li je ptica svoj ekskremenat tamo ostavila, gdje niti stajati nije mogla; kako je ta imela izpod grane niknula i u čbunj se razgranila, svakako je zagonetka o kojoj se razmišljati dade.

Daljna dva razloga, radi kojih ne vjerujem, da bi se imela sjemenom razplodjivala, jesu i to: razgledao sam unutarnjost sjemena sitnozorum nu nigdje niesam traga opazio, da bi se u njem ikog zametak klijanja pokazao; isto tako nije mi pošlo za rukom umjetnim načinom sjeme do klijanja dotjerati.

Drugi razlog jest, da sam lanjske i preklanjske godine pokuse pravio i lepko sjeme u koru mladog i starijeg hrasta i kestena utaknuo, voskom pričvrstio a gdje koje privezao i to

na više mjesta činio. Isto takove sam pokuse pravio i sa bielom imelom, koja raste na jabuki, kruški, lipi nu nije mi nigdje za rukom pošlo imelu sjemenom razploditi. Da bi se imela njezinim plodom razplodjivala, bilo bi je na svakom hrastu u naših šumah vidjeti.

Iz svih tih razloga držim za nevjerovatno, da se imela sjemenom razploditi može, pošto sam na visokih hrastovih na tankih granah sa glatkom korom izboje mlade imele od 2—5 cm. dugačke hvojice nalazio, iz česa sudim, da se nije sjeme moglo na takovih granah razploditi, već da je imela izrasla sama od sebe kao i drugi izrodi.

Što se tiče tako zvane žute imele na borovici (*Viscum oxycedri*), koju nalazimo u našem Primorju i koja ima crvene bobice, koje niesu ljepčaste kao one na hrastu i vočkama, to kod ovih otpada već i ta pogodnost, što im se opadajuće bobice ne mogu priljepiti za granu i na taj način se razploditi.

Iz gornjeg razmatranja proizlazi, da baš nijedna okolnost ne govori za to, da bi se imela sjemenom razplodjivala, nego da je posljedica nama još nepoznatih uzroka.*

J. Ettinger.

Gornjemu članku slobodan sam nadodati, da sam u nekima selima kotara Novskog na kruškama i jabukama, nalazećim se u dvorištu, ili u vrtu tik do staja opazio množinu biele imele, tako da su pojedine voćke kao okićene s njome bile. To je bilo u jednom dvorištu; u dvorištu drugog i trećeg susjedstva bilo je isto tako visokih i razvijenih voćaka, nu na tima ne ima baš ni jednog čbuna imele. O tom se može svatko

* Nakon što je ova razprava jur pod tiskom bila, nadjem u jednom najnovijem članku poznatog lovačkog pisca R. vit. Dombrovskog sljedeću izreku: „Die Vermehrung dieser Pflanze d. i. *Viscum album*, gegen welche, obwohl sie ein forstl. Unkraut ist, selbst die rigoroseste Forstverwaltung kaum ernstliche Einsprache erheben dürfte, kann sowohl durch Einbetung des Samens im Geäste, wie durch Aufpropfen erfolgen. Auf Weichhölzern und längs der Ufer der Wasserläufe, wird sie am üppigsten gedeihen.“ Poznavajuć marljivost našega cienj. suradnika, uvjeren sam, da će on nastojati osvjedočiti se o istinitosti gornje Dombrovskove tvrdnje, te istu ili potvrditi ili pobiti.

Uredništvo.

na licu mjesta osvjedočiti. Uzme li se ta okolnost, kao i ova druga u obzir, da su naime bravenjaci jako plahe ptice, kojih ja bar nigda u selu vidjeo niesam, nego jedino po šumi i livadama, tada se može punim pravom pitati, kako to da su na voćki jednog dvorišta obitavali, a na isto takovu voćku prvog i drugog susjedstva da se nijedan bravenjak ni pokazao nije? I gore iztaknuti momenat ide svakako u prilog razmatranju cienjenog našeg suradnika.

Uredništvo.

LISTAK.

Osobne viesti.

Imenovanja. Ban kraljevinah Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati kr. šum. vježbenika kod šumarskoga odsjeka kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove, Stevana Petrovića, kr. šumarskim pristavom X. dnevnog razreda, ostaviv ga na dosadanjem službovnom mjestu.

— Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati kr. šumarskog vježbenika Bartola Pleška i abiturienta šumarstva Tomu pl. Gvozdanovića privremenim kr. kotar. šumarom II. razreda, prvoga kod kr. kotarske oblasti u Pakracu, potonjega kod kr. kotar. oblasti u Križevcih sa sjedištem u Vrbovcu, zatim abiturienta šumarstva Dinka pl. Blažića privremenim kr. šumar. vježbenikom kod kr. kotar. oblasti u Zagrebu, sa sustavnimi berivi.

— Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati šumar. vježbenika brodske imovne občine Josipa Benakovića šumarskim pristavom, te abiturijenta šumarstva Izidora Krčeka šumar. vježbenikom kod rečene imovne občine sa sustavnimi berivi.

— Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati abiturijenta šumarstva Stjepana Prpića šumarskim vježbenikom u privremenom svojstvu kod I. banske imovne občine su sustav. berivi.

Odlikovanje. Albert pl. Bedő, kr. ugarski prašumarnik i državni tajnik u ministarstvu za poljodjelstvo, počastni član hrv.-slavon. šumarskog društva, imenovan je po budimpeštanskom sveučilištu počastnim doktorom filozofije. Čestitamo!